

Paskutinė 17-oji Odontologo pagalbininko mokymo programos grupė. Antra iš kairės grupės vadovė Beatričė Rudienė (Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centras), penktas egzaminų komisijos pirmininkas Alvydas Šeikus (Lietuvos Respublikos odontologų rūmų tarybos pirmininkas), antroje eilėje komisijos narės: pirma Virginija Gailienė (Vilniaus universiteto ligoninės Žalgirio klinika), antra Rasa Rimšienė (Vilniaus rajono centrinė poliklinika). Nuotr. Loretos Gudalienės-Gudelevičienės

Geroji bendradarbiavimo su Odontologų rūmais patirtis

Loreta Gudalienė-Gudelevičienė

Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centras

Nuo idėjos rengti odontologo pagalbininkus iki patvirtintos mokymo programos prabėgo tik pusantrų metų, o bendradarbiavimas vyko devynerius metus.

Kai 2010 metų sausį Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro (dabar – Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centras) tarpduryje pasirodė besišypsanti tuometinė Lietuvos Respublikos odontologų rūmų tarybos pirmininkė doc. dr. Anastazija Tutkuvienė, šiek tiek nustebome, nes iki tol su Lietuvos Respublikos odontologų rūmais bendrų projektų neturėjome. Doc. dr. Anastazija Tutkuvienė atėjo su siūlymu rengti gydytojo odontologo jaunesnius padėjėjus. Po kurio laiko buvo sutarta pavadinti juos odontologo pagalbininkais. Dar po keleto susitikimų Lietuvos Respublikos odontologų rūmuose ir Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centre jau turėjome viziją, kokia turėtų būti mokymo programa. Jau po mėnesio nuo mūsų bendradarbiavimo pradžios (2010 metų vasario 1 d.) Lietuvos Respublikos odontologų rūmų tarybos pirmininkė Anastazija Tutkuvienė laiške Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai apie naujų specialistų rengimo poreikį rašė „...Vilniaus ir Kauno universitetuose kasmet odontologijos studijas baigia apie 100 absolventų, o odontologinės priežiūros programas kolegijose baigia bemaž perpus mažiau asmenų, įgijusių gyd. odontologo padėjėjo kvalifikaciją. Todėl, rūmų duomenimis, Lietuvoje vienam gydytojui odontologui tenka tik 0,5

gyd. odontologo padėjėjo. Europos Sąjungos valstybių patirtis bei ergonominiai tyrimai parodė, jog kokybiškai ir kvalifikuotai odontologinės priežiūros (pagalbos) paslaugas gydytojas odontologas gali suteikti tik tuomet, kai jam asistuoja bent vienas gyd. odontologo padėjėjas (geriausiai – du) ir yra dirbama keturių rankų ar šešių rankų metodu. Odontologinėje praktikoje naudojamos technologijos nuolat tobulėja, tampa sudėtingesnės. Esant tokiam neproporcingam gyd. odontologų ir gyd. odontologo padėjėjų santykiui Lietuvoje, gerokai sumažėja galimybės teikti kvalifikuotą ir kokybišką odontologinę priežiūrą Lietuvos gyventojams. Atsižvelgdami į sunkią Lietuvos ekonominę būklę ir darbo vietų trūkumą, taip pat siekdami išvengti šios disproporcijos ir iš to kylančių neigiamų padarinių, teikiame siūlymus dėl gyd. odontologo jaunesniojo padėjėjo rengimo.“

Prie šio rašto Sveikatos apsaugos ministerijai buvo pridėtas medicinos normos „Gydytojo odontologo jaunesnysis padėjėjas“ projektas. Rašte doc. dr. A. Tutkuvienė rašo apie Lietuvos Respublikos odontologų rūmų pasirengimą pateikti atrankos kriterijus klinikinio mokymo bazėms. Jos manymu, teorines žinias naujai rengiami specialistai galėjo įgyti Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centre. Raštą doc. dr. A. Tutkuvienė baigia taip: „Rūmų nuomone, šiuo būdu efektyviai ir minimaliomis finansinėmis išlaidomis būtų patenkintas burnos priežiūros specialistų darbo jėgos trūkumas, odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigose sukurtos naujos darbo vietos.“

Odontologo pagalbininko praktinių užsiėmimų akimirks

Po mėnesio buvo gautas Sveikatos apsaugos ministerijos pritarimas rengti jaunesniusius padėjėjus per darbo rinkos mokymo programas (taip, kaip rengiami slaugytojo padėjėjai ir kt.), kurias baigus išduodamas valstybės pripažįstamas pažymėjimas. Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, licencijuoti šių specialistų netikslinga, nes jų paslaugų teikimas vyksta tik su gyd. odontologo priežiūra.

Gavus pritarimą programa buvo pradėta rengti. Ją rengė Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro metodinė Rimantė Kasiulaitytė ir gyd. odontologas-ortopedas Rolandas Pletkus. Netrukus mokymo programa buvo parengta ir nusiųsta Lietuvos Respublikos odontologų rūmams recenzuoti.

2011 metų birželio 11 dieną gauta Lietuvos Respublikos odontologų rūmų recenzija:

1. **Programos turinys, trukmė ir tikslai.** *Programos temos aktualios, turinys atitinka programoje numatytus tikslus, programa pakankamos apimties.*
2. **Rekomendacijos.** *Rekomenduojame programoje įtvirtinti kasmetinį jos revizavimą ir atnaujinimą pagal besikeičiančias su odontologo pagalbininko veikla susijusias aplinkybes, mokymo proceso tobulėjimą bei įvardinti už atnaujinimą ir revizavimą atsakingą asmenį.*
3. **Siūlymas dėl tvirtinimo.** *Siūlome tvirtinti.*

Doc. dr. Anastazija Tutkuvienė

2011 metų birželio 30 dieną programa buvo suderinta su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, o 2011 metų liepos 1 dieną ją patvirtino Slaugos darbuotojų ir tobulinimosi specializacijos centras.

Nedelsiant kreiptasi, kad programa būtų įregistruota į mokymo programų registrą, kad mokiniai, sėkmingai baigę mokymą, gautų valstybės pripažįstamą pažymėjimą, suteikiantį teisę dirbti odontologo pagalbininku, ir neturėtų kliūčių įsidiarbinti.

Jau po mėnesio (2011 metų liepos 15 dieną) buvo gautas raštas iš Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro, kuriuo informuojama: „<...> centro parengta *Odontologo pagalbininko mokymo programa (12 savaičių trukmės tęstinio profesinio mokymo programa suaugusiems asmenims, turintiems vidurinį išsilavinimą, skirta teisei atlikti darbą ar funkciją) įvertinta teigiamai. Siūlome aukščiau minėtą programą įregistruoti į Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrą.*“

2011 metų rugsėjo 13 dieną Lietuvos Respublikos švietimo

ir mokslo ministerijos Bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo departamento raštu programa buvo įregistruota į Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrą. Odontologo pagalbininko mokymo programai buvo suteiktas valstybinis kodas 360072401, kodas pagal ISCED 33372. Minimalus išsilavinimas – vidurinis. Mokymosi trukmė 12 sav. (480 val.). Sėkmingai išlaikius teorinį ir praktinį egzaminus suteikiama teisė dirbti odontologo pagalbininku.

Per visą bendradarbiavimo su Lietuvos Respublikos odontologų rūmais laikotarpį suorganizuota 17 mokymo grupių. Teisė dirbti odontologo pagalbininku suteikta 533 mokiniams. Šioje programoje mokėsi 528 moterys. Ši profesija ne tik moteriška, nes odontologo pagalbininko pažymėjimai išduoti 5 vyrams. Vyriausiajam mokiniui 62 metai, o jauniausiajam 18 metų.

Dėkojame visiems padėjusiems vykdyti mokymo procesą ir egzaminų metu vertinti mokinių įgytas kompetencijas.

Odontologo pagalbininko mokymai buvo organizuojami tik Vilniuje, nes dėstytojams buvo keliami aukšti profesinės ir edukologinės kompetencijos reikalavimai. Kiekvienas norintis dėstyti turėjo papildomai įgyti edukologijos žinių, kad būtų suteikta teisė dirbti andragogu (suaugusiųjų dėstytoju).

Dėkojame mums talkinusiems dėstytojams ir egzaminų komisijos nariams: Dianai Baubinienei, Deimantei Ivanauskaitei, Alicijai Viduto-Sližauskienei, Rūtai Kruopienei, Jolantai Onai Dangelienei, Jonui Antanavičiui, Zitai Gierasimovič, Ilonai Jagminaitėi, Dianai Polenenaitei, Petrui Raliui, Rasai Rimšienei, Danutai Baranovskajai, Alvydui Šeikui, Natalijai Bilotienei, Rolandui Pletkui, Severai Džiaugienei, Virginijai Gailienei, Česlavai Šilobrit.

Paskaitas skaitė Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centro andragogės Violeta Nomeikienė, Alma Truskienė, Beata Dautarienė, Loreta Gudalienė-Gudelevičienė, Vera Šiktorova, Rimantė Kasiulaitytė, Elena Rameilienė.

Nuoširdžiai dėkojame tuometinei Lietuvos Respublikos odontologų rūmų tarybos pirmininkei doc. dr. Anastazijai Tutkuvienei ir dabartiniam Lietuvos Respublikos odontologų rūmų tarybos pirmininkui Alvydui Šeikui už idėją rengti odontologo pagalbininkus, už pagalbą organizuojant andragoginį procesą, už glaudų bendradarbiavimą.

Užvertę devynerių metų bendradarbiavimo knygą atverskime naujos knygos švarų lapą.